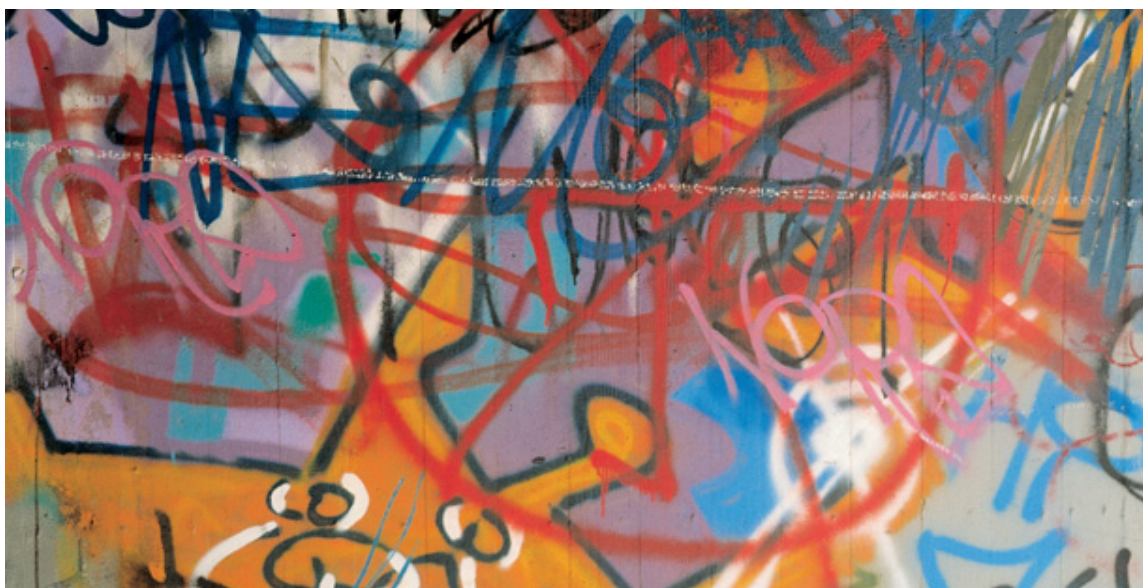

Fra vondt til verre ved fjerning av tagging

Graffiti og tagging ødelegger for millionbeløp årlig, og den ukyndiges forsøk på å fjerne skribleriene resulterer ofte i at skaden forverres. - Ta heller kontakt med en håndverker. Du bør ha litt greie på maling, ellers går det dårlig, anbefaler malermester Jens Petter Lunde.

Av Chera Westman/ifi.no

Både tagging og rensemidlene som brukes for å fjerne graffiti, kan skade bygningenes fasader. Også de forebyggende midlene som skal forenkle rengjøringen, skader fasaden. Utsatte områder må mange ganger males eller pusses på ny, i verste fall må den nedre delen av fasaden rehabiliteres.

- Ved fjerning av graffiti er det viktig å ha kunnskap om underlaget og hvilke midler taggerne har brukt. Ellers risikerer du bare å gjøre vondt verre, sier malermester Jens Petter Lunde, som fraråder huseiere selv å gå løs på veggen med noen av de flekkfjerningsmidler som finnes i handelen, uten først å ha rådført seg med en ekspert.

Graffiti havner som oftest på sokkelen på fasaden - der behovet for en uskadd klimaskjerm er som størst.

-Ta heller kontakt med en håndverker. Du bør ha litt greie på maling, ellers går det dårlig. Du trenger kunnskap både om maling og om underlagene for å få gjort dette skikkelig, anbefaler han.

Subsidert tjeneste

I Oslo subsidierer kommunen en Stopp Taggingkampanje, et abonnement på graffiti fjerning der betalende gårdeiere, borettslag, sameier og eiere av næringseiendommer skal få fasaden vasket innen 48 timer fra hærverket ble innrapportert. Teorien er at jo raskere graffiti fjernes, jo mindre attraktivt blir det å tagge.

Jens Petter Lunde og firmaet hans med 12 ansatte, har vært tilknyttet ordningen, men tegner nå heller egne avtaler med gårdeiere, eller tar enkeltoppdrag.

- 95 prosent av virksomheten vår er maling og rehabilitering, men i perioder er det veldig mye taggefjerning. Om sommeren kjører en av våre ansatte rundt på oppdrag i byen med en bil og en spesialutstyrt vogn som lager varmtvann.

Med seg har han også forskjellige typer malinger, kalk og en masse brekkfarger, slik at han kan flekke på veggene ved behov.

Ikke under null

Metodene og midlene som brukes for å få fjernet skriblerier og tagging varierer, men en felles ingrediens er varmt vann. Derfor lar graffiti seg vanskelig fjerne ved kuldegrader.

- Det er viktig å vite hva man driver med slik at bindemidlene og fargestoffet i taggen ikke trekker inn i veggen. Uansett metode er varmt vann påført under høyt trykk med i en smal, skarp, vifteformet stråle viktig, sier Lunde

- Taggerne bruker mange forskjellige farger. Det finnes mange typer spraybokser, vanskelige tjærestoffer/tekt Tyler og sprittusjer som suger seg godt fast. Men sølvsprayen som taggerne liker så godt, er faktisk det enkleste å fjerne, sier han.

Forebyggende behandlinger

Det finnes et flertall vokser og andre behandlinger som kan påføres veggen i forebyggende hensikt. Men disse antigraffitimidlene kan også skade veggen.

- Kalk- og silikatmalinger er åpne malinger, og de må forbli åpne for å fungere. Til tross for at antigraffitibehandlingene sies å være diffusjonsåpne, blir ofte lufttilførselen svakere og veggen blir tettere, slik at kalkmalingerne eller kalkpussen ødelegges, sier Jens Petter Lunde.

- Tilleggsisolerte fasader, der overflatebehandlingen er en farget puss som sitter på et nett, er faktisk den eneste fasadebehandlingen som ikke tar skade av antigraffiti.

I glemmeboken

Mange ganger ble også antigraffitibehandlingen utført for både én og to vaktmestere siden, og hva som er blitt gjort, er for lengst glemt den dag fasaden skal pusses opp. Malermester Lunde kan fortelle om da firmaet fikk i oppdrag å male om den gamle trebygningen ved Grorud jernbanestasjon: Jobben ble som vanlig innledet med en grundig vask, og en våken maler så at vannet ikke rant helt som det pleier på deler av fasaden. Etter hvert kunne en tidligere bevokter huske at fasaden en gang for mange år siden var blitt satt inn med antigraffitivoks!

- Hadde vi ikke oppdaget det, ville all malingjobb være ødelagt, sier Lunde.

Mer informasjon

www.jpl.no